



På väg mot en hållbar framtid

Verksamhetsplan 2020-2023



MED HJÄRTA FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID - TILLSAMMANS GÖR VI DET MÖJLIGT



Verksamhetsplan 2020-2023

Verksamhetsplanen gäller 2020-2023 och är beslutad av Vivabs styrelse. Planen är uppdaterad inför 2022.

Sammanfattning

En ny verksamhetsplan för perioden 2020–2023 är framtagen. Verksamhetsplanen ska ge ägare, styrelse och medarbetare en gemensam bild av hur Vivab arbetar framåt. Planen har en inriktning mot hållbarhet och kopplas till FN:s Agenda 2030-mål.

Innehållsförteckning

Det här är Vivab	3
Om organisation och uppdrag	3
Ledning och styrning	3
Verksamhetsidé	3
Vision	3
Vår värdegrund	3
Verksamhetspolicy	4
Ekonomiska förutsättningar	5
Mål.....	5
Vivabs målområden.....	6
Verksamhetsanalys.....	6
Målområde grön samhällsutveckling	6
Målområde miljöpåverkan och klimatförändringar	7
Mål i avfallsplanen	7
Målområde kapacitet i anläggningar	8
Målområde säkerhetsfrågor	9
Målområde systematisk verksamhetsutveckling.....	9
Målområde kompetensförsörjning.....	10
Målområde kommunikation och påverkansarbete	10
Målområde finansiering	11
Följ vårt arbete mot en hållbar framtid	12

Det här är Vivab

Vi arbetar helhjärtat för en hållbar framtid. Vi vill förändra hur vi bygger våra samhällen och lever hållbart i vardagen. Det gör vi tillsammans! Vivab gör det genom att leverera hållbara VA- och avfallslösningar, förverkliga strategier för en grön samhällsutveckling och inspirera och vägleda kunder och omvärld till förändring.

Om organisation och uppdrag

Vivab, Vatten & Miljö i Väst AB, utför sedan 2009 VA- och avfallsuppdraget åt Varbergs och Falkenbergs kommun. Vivab administrerar också anläggningsbolagen Varberg Vatten AB och Falkenbergs Vatten & Renhållnings AB, som är huvudmän åt VA-verksamheten. I bolagen ligger ägandet av alla VA- och avfallsanläggningar, men ingen verksamhet. Dessutom utförs inom Vivab andra uppdrag inom kompetensområdet.

Ledning och styrning

Vivab ska driva och utveckla VA-verksamheten samt avfallshanteringen utom vad gäller myndighetsutövning i de båda kommunerna. Uppdragen regleras via ägardirektiv och ett gemensamt uppdrags- och samarbetsavtal. Ägarkommunerna styr verksamheten i respektive kommun genom att kommunfullmäktige fattar beslut om taxor och investeringsplaner. Ägarkommunerna styr också genom kommunfullmäktiges beslut om övergripande mål, VA-planer inkluderande VA-policy samt avfallsplan. Dessutom finns ett flertal andra styrdokument i de båda kommunerna som Vivab har att förhålla sig till. Styrelsen i Vivab fattar beslut om vision, verksamhetsidé samt verksamhetspolicy. Vivab har ett certifierat ledningssystem för miljö, kvalitet och arbetsmiljö.

I denna verksamhetsplan beskrivs våra utmaningar samt övergripande mål och utvalda aktiviteter för den innevarande perioden. Mål och aktiviteter anpassas till verksamheten genom delaktighet av alla medarbetare. Verksamhetsplanen följs regelbundet upp i ledningsgruppen och information om utvecklingen publiceras på VattNet.

Verksamhetsidé

Vivab levererar dricksvatten av hög kvalitet och minskar miljöpåverkan från samhällets avlopps- och avfallshantering. Våra kunder är boende och verksamheter i Varbergs och Falkenbergs kommun. Vivab ska vara en förebild för regional samverkan.

Vision

En miljösmart vardag.

Vår värdegrund

Vi som arbetar på Vivab har en värdegrund att luta oss mot i det dagliga arbetet. Den visar vägen för hur vi är mot varandra och omvärlden, hur vi agerar och kommunicerar. Värdegrunden beskriver hur vi vill ha vår kultur och sätter grunden för klimatet på jobbet. Värdegrunden är framtagen utifrån hur vi som arbetar på Vivab uppfattar att vi har det idag och vilka värden vi vill fortsätta stärka tillsammans.

Vi som arbetar på Vivab är vägledande

- Vi förbättrar ständigt samhället och miljön.
- Vi skapar hållbara lösningar för att utveckla samhället och värna om vår miljö.
- Vi stödjer våra kunder genom ökad kunskap om sin miljöpåverkan samtidigt som vi ställer krav.



Vi som arbetar på Vivab är tillgängliga

- Vi är tillgängliga och lyhörda.
- Vi lyssnar in vår omvärld och våra intressenter i arbetet med att underlätta en miljösmart vardag.
- Vi värnar om varandra, våra kunder och våra samarbetspartners. Vi delar kunskap och lär tillsammans.



Vi som arbetar på Vivab är inspirerande

- Vi gör det möjligt - en miljösmart vardag.
- Vi utmanar och ställer krav på oss själva och våra kunder att ständigt tänka nytt och utvecklas.
- Vi ser till att ord blir till handling.



Verksamhetspolicy

Vår verksamhetspolicy talar om vad vi står för och hur vi ska agera i frågor som berör kvalitet, arbetsmiljö och yttre miljö.

Vår verksamhet ska vara hållbar, både på kort och på lång sikt. Vi styr och utvecklar våra processer genom kunskap om de risker och möjligheter som berör oss, uppföljning av vårt eget arbete och aktiv omvärldsbevakning.

Vivab är en trygg och säker arbetsplats där alla ges möjlighet till delaktighet och kompetensutveckling. Vi är initiativtagare till erfarenhetsutbyten och strategiska samarbeten, både inom och utom organisationen. Via en aktiv omvärldsbevakning och väl fungerande nätverk utvecklar vi vår verksamhet.

Vi har kundernas förtroende genom att vara en pålitlig leverantör av hållbara vatten- och avfallstjänster som genererar hög kundnöjdhet. Vi uppfattas som en effektiv organisation som förvaltar kollektivets medel ansvarsfullt. Ägare, kunder och anställda ska känna sig trygga med vårt säkerhetsarbete. Vi har en tydlig säkerhetskultur som genomsyrar hela verksamheten. Vi är en lärande organisation, där våra processer utvecklas genom ständiga förbättringar. Vi vågar prova nya arbetsätt och tekniska lösningar.

För att skydda miljön strävar vi efter hållbar resursanvändning och förebygger utsläpp, exempelvis genom att minska vårt beroende av fossila bränslen. Vi deltar aktivt i samhällsbyggnadsprocessen och bidrar med hållbara lösningar för att utveckla samhället i en miljömässigt positiv riktning, och stödjer våra kunder genom ökad kunskap om sin

miljöpåverkan. Vi uppfyller lagar och andra krav som gäller vår verksamhet. Vi ställer krav på partners och leverantörer att bedriva sin verksamhet i linje med denna policy.

För att leva upp till detta ska vi:

- rekrytera och behålla kompetenta medarbetare genom att ge nyanställda en bra introduktion och skapa en arbetsplats där man vill stanna.
- ha kännedom om våra miljöaspekter och sätta mål för att minska deras negativa miljöpåverkan.
- använda arbetsmiljökrav som miniminivå och sträva efter att överträffa dessa.
- bedriva vår verksamhet resurs- och kostnadseffektivt.
- bedriva ett behovsorienterat utvecklingsarbete för att kunna agera framsynt i miljöfrågor.
- låta kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöarbete vara naturliga delar i det dagliga arbetet.
- göra policyn känd och förstådd av alla anställda.
- kommunicera policyn med relevanta intressenter.

Ekonomiska förutsättningar

Verksamheten finansieras genom VA- och avfallstaxor. Dessa består av brukningstaxor och anläggningstaxor och fastställs normalt sett årligen av respektive kommunfullmäktige. Verksamheten är inte konkurrensutsatt vad gäller VA- och avfallsuppdraget. Dessa uppdrag ska inte heller generera vinst, utan bedrivs enligt självkostnadsprincipen. Investeringsplaner finansieras till största delen genom lån, vilka förmedlas genom respektive kommuns internbank.









Mål

Vi arbetar för att uppnå målen i Agenda 2030 med fokus på rent vatten (mål 6), hållbar energi (mål 7), hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringar (mål 13) samt hav och marina resurser (mål 14).

Detta gör vi genom att utmärka oss med hållbara, kostnadseffektiva och säkra vatten- och avfallstjänster, med hållbar samhällsplanering och klimatanpassning och genom att inspirera våra kunder till att göra miljömedvetna val. Vi är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder stimulerande och säkra arbetsplatser för nuvarande och framtida medarbetare. Vi deltar i världsledande forskning och utveckling för uthålliga VA- och avfallstjänster.

Vivabs målområden

I verksamhetsplanen arbetar vi med följande målområden:

-  **Grön samhällsutveckling**
-  **Miljöpåverkan och klimatförändringar**
-  **Kapacitet i anläggningar**
-  **Säkerhetsfrågor**
-  **Verksamhetsutveckling**
-  **Kompetensförsörjning**
-  **Kommunikation och påverkan**
-  **Finansiering**

Verksamhetsanalys

Verksamhetsanalysen består av en omvärldsbevakning med beskrivning av utmaningar för respektive målområde, strategier för hur vi ska lyckas samt exempel på aktiviteter kopplat till det.

Målområden

Målområde grön samhällsutveckling

Utmaning och omvärld

Ägarkommunerna stärker sina miljöprofiler med fokus på grön stadsutveckling och de nationella branschorganisationerna Svenskt Vatten och Avfall Sverige verkar för cirkulära VA- och avfallssystem. Därför krävs en tydlig inriktning inom Vivab för att ringa in och förankra viktiga principer som säkerställer en förflyttning av kärnverksamheterna i linje med kommunernas visioner. En tydlig positionering krävs för att dels uppnå en samsyn kring vatten-, avlopps-, och avfallsfrågor, dels identifiera hållbara och integrerade tekniska systemlösningar som kan införas i verksamhetsområdena.



Inriktning för grön samhällsutveckling

Vår målsättning är att bidra till grön samhällsutveckling genom smart resursanvändning och positiv klimatpåverkan. Vi visar vägen till ett hållbart samhälle för våra ägare, invånare, kunder och övriga intressenter. Detta gör vi genom att undersöka och införa innovativa och hållbara VA- och avfallslösningar.

Våra stora reningsverk utvecklas till resursverk där vi tar tillvara det reade spillvattnet, utvinnet energi och recirkulerar näringsämnen. På så vis minskar vi påverkan på recipient och miljö samt tar vara på avfall som en resurs. Resursverken utvecklas också för att bli ett positivt inslag i bebyggelsen genom deras utformning och tillgänglighet för invånarna.

Vid nybyggnation inför vi cirkulära system för dagvatten och spillvatten som återanvänds. Våra kommuninvånare har en ökad kunskap om hur de kan bidra till cirkularitet och vi ser en beteendeförändring.

Strategier

- Vi skapar målbilder för VA och avfall i det cirkulära samhället.
- Vi skapar metoder för att utvärdera vilka faktorer som är avgörande för hur ett område bör planeras utifrån införande av cirkulära system.
- Vi utbildar våra medarbetare och höjer kunskapen om hållbarhet och cirkularitet.
- Vi för dialog med intressenter för att få en gemensam syn om vart vi är på väg.
- Vi kommunicerar externt för att skapa intresse och opinion.

Målområde miljöpåverkan och klimatförändringar



Utmaning och omvärld

Förändringar i klimatet ger upphov till översvämningar och vattenbrist som har direkt påverkan på vår verksamhet. Miljön påverkas genom spridning av oönskade ämnen och utsläpp av växthusgaser lokalt och globalt. Vi påverkar också miljö och klimat med vår egen verksamhet.

Strategier

- Med god kunskap om hur vi påverkar klimatet och hur vi kan påverkas av klimatförändringar utvecklar vi verksamheten och minimerar klimatavtrycket.
- Vi är delaktiga och drivande i samhällsplaneringen.

Miljömål från miljöutredningen

En miljöutredning är genomförd och miljömål formulerade. Miljömål finns också formulerade i avfallsplanen.

Mål 1: Vi ska vara klimatneutrala avseende nettoutsläpp av växthusgaser från verksamheten från och med år 2045.

Mål 2: Vi ska skydda befintliga och potentiella vattentäkter för framtida dricksvattenbehov.

Aktiviteter

- Ta hänsyn till ekosystemtjänsternas biologiska och ekonomiska värde i samhällsplaneringen
- Identifiera och åtgärda föroreningar och utsläpp
- Vid inköp prioritera resurseffektiva produkter och tjänster utan miljö och hälsoskadliga ämnen
- Klimatsmart upphandling
- Använda blåa och gröna ytor för att klimatanpassa stad och tätort
- Giffria kretslopp

Mål i avfallsplanen

Avfallsplanen är framtagna tillsammans med kommunerna.

Mål "Avfall som en resurs": Vi ska utveckla avfallshanteringen så att vi rör oss uppåt i avfallstrappan och minskar mängden avfall som uppstår.

Strategi:

- Ta ett större grepp och vägleda kunder till en mer hållbar konsumtion i all vår kommunikation.
- Öka medvetenheten och motivationen hos hushållen att minska sina avfallsmängder.
- Öka återanvändning och återvinningen inom samtliga fraktioner.
- Utveckla återvinningscentralerna till en mötesplats för att öka kunskapen om hållbarhet och inspirera till förändring.

Några delmål:

- Öka andelen förpackningar som samlas in till återvinning.
- Öka återanvändningen och återvinningen av textilier.
- Öka produktionen av biogas.
- Öka andel matavfall som sorteras ut.
-

Mål "Minskad påverkan på miljön": Avfallet ska omhändertas på ett så miljöriktigt sätt som möjligt. Avfallshanteringens miljöbelastning ska minska.

Strategi:

- Öka miljö- och hållbarhetskrav i upphandlingar längs hela kedjan kring avfallshantering.
- Öka separationen för att erhålla nya och renare fraktioner.

Några delmål:

- Minska avfallets innehåll av hälso- och miljöskadliga ämnen.
- Minska miljöpåverkan från gamla deponier.
- Kontinuerligt minska miljöpåverkan från avfallstransporter.
- Säkerställa en långsiktig hållbar slamhantering som underlättar en effektiv resursanvändning.

Målområde kapacitet i anläggningar

Utmaning och omvärld

Merparten av VA-anläggningarna är 50 år eller äldre och det finns ett stort behov av underhåll och förnyelse. Vivabs kommuner växer och det kräver utbyggnad av både befintliga och nya områden. Det finns också önskemål om att bygga ut på landsbygden. Vivabs strategiarbete för en grön samhällsutveckling kommer ställa nya krav på anläggningarna. Det kommer också krav utifrån på fosforåtervinning och läkemedelsrening.



Strategier

- Vi agerar proaktivt och har en nära dialog med kommunernas samhällsbyggnadsavdelningar och andra viktiga samarbetspartners för en gemensam bild och god planering.
- Vi har kontroll över kapacitet och status på våra anläggningar och förmedlar kunskapen till kommunerna.

- Genom en väl underbyggd plan för underhåll, utveckling och utbyggnad kan vi göra rätt prioriteringar samt planera resurser.

Aktiviteter

- Inventerar kapacitet i anläggningar och ledningsnät.
- Tar fram långsiktig plan för spillvattenförsörjning.
- Reviderar VA 2040.
- Planerar och genomför kapacitetsökningar.

Målområde säkerhetsfrågor



Utmaning och omvärld

Samhället blir alltmer sårbart. Störningar inom vattenförsörjningen kan få stora konsekvenser när städerna växer. Vi arbetar mer på distans även när det gäller drift. Information blir tillgänglig för fler och säkerheten runt känslig information behöver förstärkas.

Ny lagstiftning ställer högre krav på kunskap och rapportering. Vi behöver öka vår egen medvetenhet om säkerhetsfrågor och förändra vårt arbetssätt för att skydda vår verksamhet.

Strategi

- Klassificerar känsliga delar av verksamhet, information och personal utifrån riskanalyser.
- Bygger upp en tydlig säkerhetskultur i verksamheten genom ökad medvetenhet om de risker som finns.

Aktiviteter

- Skapa struktur för säkerhetsarbetet.
- Slutföra risk- och sårbarhetsanalys och skapa handlingsplan utifrån denna.
- Genomföra säkerhets- och informationsklassning.
- Höja kompetensen kring säkerhet hos alla medarbetare.
- Skapa en kontinuitetsplan att kunna bedriva kritisk verksamhet även under störningar.

Målområde systematisk verksamhetsutveckling



Utmaning och omvärld

Vi behöver utvärdera och utveckla våra arbetssätt för att använda våra resurser på ett effektivt sätt. Den digitala utvecklingen går snabbt, och pandemiperioden har medfört att vi redan har gjort stora förändringar.

Strategier

Utveckla processarbetet genom att fortsätta i samma riktning och arbeta strukturerat enligt processen "Planera-utföra-följa upp-justera". Vi utgår från identifierade förbättringsområden.

Aktiviteter

- Utveckla vår digitala arbetsplats för att underlätta samarbete, kommunikation och tillgång till information.

- Utveckla vårt måluppföljningssystem för att tydliggöra för medarbetare och intressenter hur vi förflyttar oss i förhållande till målen.
- Följa digitaliseringsprojekt inom lämpliga områden för att utveckla den egna verksamheten.

Målområde kompetensförsörjning

Utmaning och omvärld

Vi ser en stor konkurrens om kompetenser till delar av vår verksamhet vilket gör oss sårbara. Samtidigt ser vi också hur vår bransch blir mer intressant utifrån ett samhällsperspektiv. Vivabs styrka ligger i att vi erbjuder ett meningsfullt arbete där frågor om hållbarhet uppfattas som attraktivt.



Vi är i dag begränsande utifrån hur vi kan ta emot examensarbetare och praktikanter.

Strategier

- Vi stärker vårt arbetsgivarvarumärke i linje med varumärket som arbetas fram. Vi utmärker oss som en attraktiv arbetsgivare i en samhällsviktig bransch och är tydliga med vilket mervärde vi kan erbjuda.
- Genom en bra introduktion och möjligheter till utveckling inom bolaget, väljer medarbetare att stanna kvar.
- Vi tar tillvara kompetens hos våra medarbetare och hos personer inom branschen, oavsett geografisk tillhörighet.
- Vi identifierar vilken kompetens vi behöver inom Vivab och vilken vi hämtar externt.

Arbetsmiljömål

Som en del i att erbjuda en stimulerande och säker arbetsmiljö arbetar vi med följande arbetsmiljömål övergripande för hela Vivab:

Mål 1: Inga arbetsplatsolyckor

Målet följs genom registrering av arbetsplatsolyckor och tillbud

Mål 2: Frisk personal

Målet följs genom uppföljning av sjukfrånvaro och övertid, samt personalomsättning. I medarbetarenkäten som utförs två gånger per år följer vi specifikt frågorna ” Mitt arbete är intressant och stimulerande” där utfallet ska bibehållas samt ” Jag kan utföra mitt arbete utan att under längre perioder vara stressad” där utfallet ska förbättras.

Målområde kommunikation och påverkansarbete

Utmaning och omvärld

Vivab levererar inte bara tjänster inom avfall och vatten. Vi är mer än en viktig samhällsfunktion, vi spelar en avgörande roll för att bygga en hållbar framtid. Vår utmaning ligger i att både skapa förståelse för värdet av våra tjänster och att satsa på en grön samhällsutveckling. Vi behöver tydligare nå ut med vad vi gör och varför. Vi vill inspirera och vägleda våra samarbetspartners och kunder att förändra hur vi tillsammans bygger våra samhällen och lever hållbart i vardagen.



Strategi

Vivab arbetar med att stärka sitt varumärke med huvudbudskapet "Med hjärta för en hållbar framtid – tillsammans gör vi det möjligt". Strategin för vår kommunikation är att visa på hur vi tillsammans bygger den hållbara framtiden: Vivab genom hållbara tjänster och forskningsbaserad utveckling, kunderna genom sina handlingar i vardagen. Vår kommunikation ska väcka känslor och engagemang för att vilja förändras.

Aktiviteter

- Stärka varumärket och i linje med det utveckla bilden av Vivab i våra kanaler.
- Utveckla vår hållbarhetskommunikation.
- Utveckla digitala besök genom VR (virtuell verklighet).
- Bygga en kommunikativ organisation med en tydlig värdegrund.

Målområde finansiering

Omvärld och utmaning

Vivab växer för att kunna möta behoven hos en växande befolkning. Den närmsta 10-årsperioden visar på en fortsatt kraftig expansion med nya bostäder och verksamhetsområden. För VA-verksamheten innebär det en omfattande utbyggnad av ledningsnätet samt en ökning av kapaciteten i anläggningarna.

För att möta flera utmaningar behöver Vivab arbeta med strategier för finansiering och acceptans för höjda taxor. Utöver expansion ligger ett behov av ständig förnyelse av anläggningar och ledningsnät. Vi ser ett samhälle som blir allt mer sårbart och vi behöver därför också fokusera på säkerhetsfrågorna för att skydda både vattentillgångar och känslig information.

Vivab står inför en stor omställning för att minska klimatavtrycket och för det krävs investeringar i ny teknik och nya processer för VA och avfall. Vi behöver samtidigt ta en mer aktiv roll för att vägleda och påverka kunder och omvärld till en förändring.

Åtgärder för att möta utmaningarna fångas upp i investeringsplanen. Den största delen som består av lån, avskrivningar och räntekostnader finansieras genom bruks- och anläggningsavgifter. I takt med att verksamheternas avskrivningar ökar förbättras kassaflödet och lånebehovet minskar.

Planerade investeringar finansieras genom lån vilket innebär en ökad belåningsgrad. Räntenivåerna förväntas vara förhållandevis låga den närmaste tiden men det finns en stor osäkerhet i omvärlden vilket kan påverka nivåerna. De ökade kapitalkostnaderna medför att taxorna inom bolagen kommer behövas höjas i högre omfattning än historiskt.

Strategier

- Genom bland annat fondering uppnår vi jämnare taxeutveckling.
- En 100-procentig genomsnittlig täckningsgrad av anläggningstaxan inom VA.
- Alternativa finansieringslösningar i samband med exploatering och förnyelse av våra anläggningar för att minimera den finansiella risken.
- Effektivisera verksamheten samt prioritera bland satsningar och investeringar.
- Kartlägger ekonomiska och juridiska möjligheter till samgående och samverkan både regionalt och inom den egna bolagsfären.



Aktiviteter

- Identifiera exploateringsprojekt inom Varbergs kommun där VA-avtal kan nyttjas.
- Införa tydliga effektiviseringskrav och ramar i budgetförutsättningar samt planerade investeringar.
- Arbeta med efterkalkyler för att balansera anläggningstaxa med täckningsgrad.

Följ vårt arbete mot en hållbar framtid

Vill du veta hur det går för oss och följa det vi arbetar med, få goda råd och tips för en hållbar framtid? Följ oss via vår webbplats, vivab.info och via Facebook och LinkedIn.